J.J.Peshell,
Box 335,
Ely, Minn.

The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

ŠTEV. (NO.) 127 — CHICAGO, ILL., SOBOTA, 29. JUNIJA — SATURDAY, JUNE 29, 1935 — LETNIK (VOL.) XLIV

Kongres obložen z delom - Javno mnenje v prid Coughlina

Kongres utegne ostati v zasedanju še celi avgust. — "Nuisance" davki se podaljšali za eno leto. — Apel na kongres, naj prepove tožbe proti vladi glede izplačil v zlatu. — Predlog za uvedbo vladnih loterij dosegel upoštevanje.

—o—

Washington, D.C. — Lahko se reče, da bo sedanje zasedanje kongresa šlo na rekord kot eno najbolj "bizi" zasedanj, kar jih pozna zgodovina Amerike. Še ni končana razprava o enem zakonskem predlogu, že se prične debata o kakem drugem in na vrh dosedanjih, ki čakajo še rešitve, se neprestano nakladajo pred kongres še novi predlogi. Kongresniki se morajo letos pripraviti na poletje brez počitnic v vročini, kajti brez dvoma bodo presedeli v Washingtonu celi julij in mogoče tudi celi avgust.

Nekoliko se je kongres oddahnil, ko mu je predsednik, kakor je bilo včeraj poročano, javil, da ni njegov namen zahtevati, da bi tekom tega tedna sedeli kongresniki noč in dan v zasedanju, da bi pred 1. julijem sprejeli nov zakon glede zapuščinskih davkov. Ko je bila ta zadeva razčiščena, se je senat lotil v sredo zvečer že večkrat omenjenih "nuisance" dakov in jih tudi isti večer sprejel ter podaljšal njih veljavo za eno leto. Poslanska zbornica je to že prej odobrila. S temi davki, ki obstoje iz povišane poštnine na pisma, davka na gasolin, na gledališke vstopnice, in podobno, dobi federalna blagajna na leto okrog 500 milijonov dolarjev.

Drugi dan, v četrtek, je poslal predsednik Roosevelt v kongres zopet posebno spomenico. V njej je pozval kongres, naj sprejme zakon, po katerem bi se prepovedalo tistim osebam, ki lastujejo federalne zlate bonde, da bi tožili vlado za izplačilo teh bondov v zlatu. Tozadevni ukrep je pred par meseci že izdalo vrhovno sodišče, vendar je možno, da bi se zopet kaka oseba našla, da bi glede iste stvari tožila vlado. Kongres pa se lahko poslužuje svoje pravice, da prepove federalnim sodiščem, baviti se s takimi tožbami. Obenem je predsednik priporočal, naj se lastnikom zlatih bondov da pravica, da lahko te bonde takoj vnovčijo, akoravno še niso dozoreli, in se jim za nje izplača v dolarjih sedanje vrednosti; lahko pa tudi dobe v zameno druge bonde brez zlate klavzule.

Ta teden se je pričel zbornični odbor za sredstva baviti tudi s proučevanjem predloga poslanca Kenneya iz N.J., po katerem bi vlada upeljala svojo lastno loterijo. Kenney je prišel pred zbornico s tem predlogom že ponovno in ponovno, toda poslanci so se iz njega in njegovega predloga le norčevali. Njegova vztrajnost je končno dosegla, da se je pričelo zdaj o tem resno razmotrivati. Kenney trdi, da bi z loterijami dobila vlada na leto do miljarde dolarjev dohodkov in bi denar, ki ga izdajajo zdaj Amerikanci za tujezemske loterije, ostal doma.

EVHARISTIČNI KONGRES

Evharistične slavnosti v Ljubljani so se pričele.

—o—

V petek, 28. junija, se je z velikimi slovesnostmi pričel v Ljubljani II. evharistični kongres za Jugoslavijo, kateri bo trajal tri dni. — Kakor se je poročalo, se je k tem slavnostm poleg Nj. Em. kardinala Dr. Augusta Hlonda, primasa Poljske, in apostolskega nuncija nadškofa Hermengilda Pellegrinettija, priglasilo še 19 škofov, med temi šest nadškofov, ki bodo imeli na praznik sv. Petra in Pavla zjutraj, in opolnoči med 29. in 30. junijem v ljubljanskih cerkvah pontifikalne sv. maše.

—o—

ZAKONSKI PAR SE POBOTAL

Chicago, Ill. — John Cawkwell in njegova žena Mary, 5200 Sheridan rd., sta se odločila, da se bosta ločila, in pred dobrim tednom je žena izposlovala sodno injunkcijo, s katero se je celo moževo premoženje postavilo pod kontrolo sodišča, dokler se razdelitev premoženja ne izvede. Za čas, dokler mož ne bo imel dostopa do svoje lastnine, je pa sodnik odločil, da mu mora plačevati žena po $15 na teden alimonijev. Preteklo sredo pa je žena prijavila, da sta z možem poravnala spor, vsled česar je sodišče tudi vse drugo ukinilo. Sodnik se je pri tem izrazil, da bi morebiti ne bilo toliko ločitev, ako bi se v vsakem slučaju ženi naložilo plačevanje alimonijev.

—o—

PRODAJNI DAVEK NA UTILITETE

Springfield, Ill. — Skoraj enoglasno je državni senat preteklo sredo odobril predlog, ki mu ga je poslala poslanska zbornica, po katerem se nalaga prodajni davek tudi na utilitete. Ta davek bo znašal tri odstotke do 1. januarja 1937, na kar bo znižan na dva odstotka. Sprejeti zakonski predlog določuje, da bodo ta davek plačale od svojih skupnih prejemkov družbe, katere prodajajo ljudstvu vodo, plin ali elektriko in pa telefonske in brzojavne družbe. Nanašal pa se bo samo na dohodke od privatnih in trgovskih odjemalcev; industrije so izvzete.

—o—

DAN OBRAVNAVE DOLOČEN ZA NASILNIKA

Peoria, Ill. — Pred okrožnim sodiščem se je preteklo sredo odločilo, da se bo pričela sodna obravna za Geralda Thompsona 22. julija. Kakor že poročano, je Thompson obdolžen, da je nasilno zlorabil in nato ubil 19 letno Mildred Hallmark.

DEZERTACIJE V ITALIJI

Italijani nezadovoljni z nameravano akcijo v Afriki.

—o—

Innsbruck, Avstrija. — Kako malo popularna je med italijanskim ljudstvom Mussolinijeva akcija v Afriki in vojaška mobilizacija, ki je z njo v zvezi, se razvidi iz številnih dezertacij, ki se dogajajo v italijanski armadi. Kakor se trdi, pribeži preko meje iz Italije v to mesto vsak dan do pet vojaških beguncev; zdaj pa, ko bo pa alpskih gorah skopnel sneg in bo prehod preko njih lažji, se pričakuje, da se bo to število znatno povečalo. Avstrijske oblasti odvzamejo beguncem orožje in uniformo, na kar jim podele prostost.

—o—

SOVJETI SE BODO "IZPREOBRNILI"

Chicago, Ill. — V svojem govoru, ki ga je imel preteklo sredo pri banketu zveze pravnikov, je sovjetski poslanik Trojanovski povdarjal, da temelji sovjetska Rusija na demokratskih načelih in da nima namena, svojih voditeljev povzdigovati v kaka božanstva. Diktatorstvo v Rusiji, je dejal, je samo začasno in bo trajalo le, dokler se razmere ne uredijo.

—o—

SMRTNA OBSODBA NAD OČETOM IN SINOM

St. Thomas, Ont. — V Elgin okrajni ječi se je v četrtek, kmalu popolnoči, izvršila smrtna obsodba z obešenjem nad 52 letnim Frank Temple in njegovim 21 letnim sinom Fredom. Obsojenca sta prestala kazen za umor, ki sta ga izvršila pred dobrim letom nad nekim policistom, kateri ju je hotel aretirati zaradi nekega ukradenega biciklja.

—o—

ANGLEŠKA VLADA DOBILA UKOR

London, Anglija. — V angleški višji zbornici so se preteklo sredo izražale ostre kritike proti vladi zaradi mornariškega sporazuma, ki ga je pred nekaj dnevi sklenila z Nemčijo. Žigosalo se je zlasti, ker je Anglija s tem priznala nevelj avnost mirovnih pogodb in ker je ignorirala Francijo in Italijo, kar utegne postaviti v nevarnost evropsko mir.

—o—

LEVI SE BALI PROSTOSTI

Dallas, Tex. — Med prevozom nekega cirkusa se je odtrgala kletka, v kateri so bili trije levi, in se zvrnila v obcestni jarek, pri čemer so se odprla vrata kletke. Ljudje, ki so to videli, so se prestrašeni poskrili v svoje hiše. Menda pa so bili levi sami bolj preplašeni kakor ljudje, kajti, ko je prispela policija, je našla vse tri leve mirno sedeče v kletki ob odprtih vratih.

—o—

Katoliški Slovenci, oglašajte voje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

PROTI PRODAJI EKSPLOZIVNIH IGRAČ

Chicago, Ill. — Policijski ravnatelj Allman je preteklo sredo izdal povelje svojim častnikom, naj pazijo, da se bo prepoved prodajanja eksplozivnih igrač za 4. julij v vsej strogosti izvajala, da se s tem preprečijo običajne nesreče in nepotrebni ropot. Kdor bo zasačen pri prodaji, se mu bo blago zaplenilo in obenem bo postavljen pred sodišče.

KRIŽEM SVETA

— **Berlin, Nemčija.** — Nemška vlada je v sredo izdala odredbo, po kateri se uvaja prisilno delo za državo za moške in ženske. Moški letnik 1915 se bo poklical k delu 1. oktobra; delovna služba za ženske se bo določila pozneje.

— **Belgrad, Jugoslavija.** — Do dejanskih spopadov je prišlo preteklo sredo v jugoslovanskem parlamentu pri debati o zahtevi, ki jo je stavil prejšnji min. predsednik Jevtič, da mora sedanja vlada nadaljevati diktatorsko politiko. Poslanci so se razšli, predno je prišlo do glasovanja.

— **Moskva, Rusija.** — Višino 52,165 čevljev je dosegel balon, ki se je pod vodstvom nekega K. Zille preteklo sredo spustil v zrak v svrho preiskovanja kozmičnih žarkov v stratosferi. Med poletom je imel radio zvezo z neko vojaško postajo v Moskvi.

— **Pariz, Francija.** — Min. predsednik Laval se je v sredo zvečer izrazil, da je pripravljen podvzeti z Nemčijo razgovore o miru, ako bi se videlo, da se bodo dosegli kaki uspehi.

OBRAVNAVA NA SODIŠČU

Obravnava na sodišču pokazala, da ljudstvo simpatizira z idejami Fathra Coughlina.

—o—

Chicago, Ill. — Mestni odbor za nadzorovanje parkov je, kakor je bilo že poročano, odklonil prošnjo Fathra Coughlina, da bi se dovolilo njegovi Narodni uniji za socijalno pravičnost zborovanje v tukajšnjem Soldier field. Proti temu se je vložila tožba in obravnava se je pričela pred višjim sodiščem v četrtek dopoldne.

Ob tej obravnavi se je moglo videti ogorčenje, ki vlada med tukajšnjim prebivalstvom zaradi neutemeljene odklonitve odbora za parke. Sodna dvorana je bila nabito polna, množice ljudstva pa so morale ostati na hodnikih, ker ni bilo v dvorani več prostora. Izvajanja advokata, ki je zastopal odbor, je ljudstvo sprejelo z žvižganjem in "buu" klici, da je moral sodnik pozvati poseben oddelek policije, da je vzdržavala red.

Kakor se čuje, se je dal odbor pregovoriti od raznih kapitalističnih magnatov z listom "Chicago Tribune" na čelu, da je izdal svoj ukrep proti zborovanju. Na sodišču pa je zastopnik odbora trdil, da se je to zgodilo, ker bi se na zborovanju govorilo o "spornih zadevah." Coughlinov zagovornik ga je zavrnil, da je na istem prostoru svoječasno govoril general Johnson o NRA, in bolj sporno zadevo kakor je NRA, bi pa bilo težko najti.

—o—

Oglašajte v dnevniku "Amerikanski Slovenec"!

GANDHI POZDRAVIL UČENKO

Slika kaže voditelja Indijcev, mahatma Gandhija, ko je nedavno prispel v Bombaj, da tamkaj pozdravi svojo učenko, Indra Nehru, katere oče je bil nedavno zaradi udeležbe pri nacijonalističnem gibanju vtaknjen v ječo.

Iz Jugoslavije.

Nenavadna najdba trupla prevžitkarice Marije Penkove, nekdanje Amerikanke, koje truplo so našli privezano h kolu v potoku Rači pod Domžalami. — Druge novice in vesti iz raznih krajev v domovini.

Najdeno truplo pogrešanke

Domžale, 11. junija. — Nad vse čudni in zagonetni dogodki se zadnje dni zapisujejo v krvavo knjigo, ki se, kakor se zdi, kar noče zapreti. Zločin se vrsti za zločinom, včasih za najmanjšo korist, včasih tudi samo namišljeno, ali pa tudi samo za brezpomembno žalitev. To bodo brez dvoma sadovi vojne, ki je v strelskih jarkih odvzela vsak čut ljubezni do bližnjega in do odpuščanja in človeštvo ponižala na nazadnji nivo, v pravo bestijalnost, ki je v tej dobi gospodarske krize in brezposelnosti vnovič bruhnila na dan. V zadnjem času so zlasti postali pogosti zločini iz koristoljubja in žrtev takšnega dejanja je, kakor vsi znaki kažejo, postala tudi 57 letna preužitkarica Marija Penkova iz Podrečja v občini Dob pri Domžalah, katero so včeraj popoldne našli v strugi Rače, komaj streljaj od njenega doma, kateremu po domače pravijo "pri Ukcu."

Marija Penkova, rojena Petek, je bila svoj čas zaposlena v tvornici slamnikov v Domžalah, ki se je pa pozneje s svojim možem, ki je bil doma iz Postojne, podala v Ameriko, kjer je bivala dalj časa in se še po vojni zopet vrnila domov. Ker je bila znana kot stiskava ženska, se je govorilo, da je prinesla s seboj precej denarja, dasi je silno skromno živela s svojo 84 letno materjo Marijo, ki je sedaj v mengški hranilnici, medtem, ko je mož delal nekje v Dev. M. v Polju. V svoji skromnosti, še bolj skoposti, je zadnja leta hodila okoli beračit in sicer tako, da je odhajala z doma zgodaj v jutro, da je niso sosedje opazili in prihajala istotako pozno zvečer domov. Od srede, 27. februarja zjutraj, je pa izginil za njo vsak sled, dokler ni na binkoštni ponedeljek popoldne Kristjan Drašček in Hilda Lorberjeva iz Domžal ki je vozil po Bistrici in potoku Rači, na težko dostopnem kraju zagledal v vodi žensko truplo, ki je razširjalo silen smrad. S pomočjo orožnikov in prihitelih ljudi so truplo, ki je bilo že v razpadajočem stanju, previdno potegnili na breg in tako opazili, da je bila ženska privezana za kaka dva metra dolg smrekov vrhač. Vsi znaki so kazali, da je morilec žensko privezal na kol, obesil nanjo težak kamen in vse skupaj vrgel v potok, da se je pogreznilo v tomun, kjer se je po dolgem času vsled gibanja vode kamen odvezal in tako je potem truplo priplavalo na vrh. Truplo umorjenke so zlasti prepoznali po laseh in po obleki, še najbolj pa po čevljih, katere je pokojnici dal mojster Beden z Vira pri Domžalah. Orožništvo vodi vsled tega tajne preiskave, ki jih bodo v doglednem času prav gotovo privedle do pravega zločinca.

—o—

"Izgubljeni sin" na Koroškem

V Radišah, v gorski vasici blizu Celovca, je tamošnje "Slovensko prosvetno društvo" nameravalo že lansko leto na prostem prirediti lepo igro "Izgubljeni sin," katero je iz lepe svetopisemske zgodbe dramatiziral koroški rojak Drabosnjak, že pred kakimi sto leti. Policija je igro naravnost prepovedala, četudi je igra izključno verskega značaja. Društvo se je pritožilo na urad zveznega kanclerja, ki je pa z odlokom od 18. aprila letos, prepoved potrdil. V odloku se bere med drugim: — "Odločilen za prepoved je preudarek, da se pri takih prireditvah oficijelno "katoliško-slovensko," v resnici pa jugoslovansko orientiranih društev zlorablja svetopisemske prilike, kot v predmetnem primeru "Izgubljeni sin,' za manifestacije za odcepitev slovenskega dela južne Koroške od Avstrije in njega pripojitev k Jugoslaviji. Na podlagi ponovnih ugotovitev v tej smeri je pač upravičeno naziranje, da gre tudi v tem primeru za alegorično prikazovanje vrnitev izgubljenega sina, Koroške, v rodni dom, Jugoslavijo.

—o—

Smrtna kosa

V ptujski bolnici je umrl Alojzij Vrabič, posestnik v Stoprcih star 56 let. — V Celju je umrl Ivan Šulgaj, strojevodja drž. železnic v pokoju, doma iz Idrije star 56 let.

—o—

Konji so pobegnili

Posestniku Slavku Gorničanu iz Goricanovca pri Krapini so se, ko je bil v Kamniku, splašili konji. Odtrgali so se od vprege ter zbežali proti Domžalam, oziroma Trzinu. Orožniki so mnenja, da je kdo konje pridržal in jh bo skušal pod roko prodati, ker jih lastnik kljub poizvedovanju ne more najti.

—o—

Kap

V Mariboru je zadela kap upokojenega učitelja Marija Zver-Zalai, značajnega in vernega slovenskega moža, ki je bil do svoje upokojitve med prvimi borci našega naroda v ogroženem Prekmurju. Rojen je bil v Nedelici v Prekmurju.

—o—

Obstrelil se je

Posestnikov sin Albin Mlakar iz Mladincev se je peljal v Celje in se med potjo ustavil v neki gostilni, kjer je začel pregledovati samokres. Obračal ga je tako nerodno, da se je samokres sprožil in krogla mu je prevrtala koleno.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak RD., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

WE DO OUR PART

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsak dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Naročnikom!

Amerikanski Slovenec ima lepo število zvestih naročnikov in naročnic. Vsi, ki točno plačujejo svojo naročnino zaslužijo najlepšo zahvalo in priznanje. Kajti njih zasluga je, da list tudi v teh kritičnih težkih gospodarskih časih more izhajati.

Zdrava pamet mora povedati vsakemu, da vsaka stvar, ki se vzdržuje z dohodki, mora imeti redne dohodke, drugače ne izhaja. Tako je tudi s časopisi. Tujejezično časopisje v tej deželi morda ni imelo bolj trdih časov za svoj obstanek še nikdar, kakor jih ima v tej gospodarski krizi.

Dobro vemo, da so tudi naši slovenski delavci s to krizo silno prizadeti. Kako bi ne bili? Zato je Uprava našega lista to tudi upoštevala in je številne čakala za naročnino, ki so obljubili in dali svojo besedo, da bodo naročnino poravnali, kakor hitro jim bo mogoče. Nekateri so dali z besedo svojo obljubo našim zastopnikom, drugi zopet so nam direktno pismeno obljubili tako. Mi smo se na te dane obljube zanesli in smo čakali mnoge prav dolgo. Toda zdi se, da so premnogi najbrže pozabili na te svoje obljube in se ne odzovejo niti na naše pismene opomine. List pa le prejemajo naprej in se mu ne odpovedo. Takih izjem sicer nimamo tako posebno veliko, vendar pa jih je nekaj in uprava pri najboljši volji ne ve, kaj taki zaostali naročniki, ki niti upravi ne sporoče na vse številne opomine, kaj mislijo radi naročnine.

Nekak red mora vladati povsod, pa mora tudi pri tem. Kdor je res tako prizadet, da si ne more utrgati nobenega dolarja za naročnino, bi pa list rad prejemal in bo plačal, kakor hitro bo mogel, vsakega takega uprava rada počaka za naročnino, kakor je čakala take dosedaj.

Toda, so slučaji, ko se čaka take zaostale že par let in bi med tem časom marsikje gotovo kak dolar utrpeli za naročnino. Pa ko se jim pošlje opomine, ni nobenega odziva.

Tako zadržanje smatramo, da ni na mestu. Kdor lista ne misli plačati, naj bo vsak vsaj toliko gentelmana, da to tudi upravi sporoči, da se mu list ustavi. Ne verujemo, da je kdo tak, da bi hotel dobroto uprave namenoma izkoriščati. Kdor lista ne misli plačati, oziroma naročnine obnoviti, naj tako pove in bo vse v redu, brez zamere.

Omeniti moramo tudi, da je že bilo več slučajev, ki so sicer obljubovali dolgo časa poravnati naročnino. Lepega dneva pa je nam pošta sporočila, da se je tak preselil in od tistega časa ni ne duha ne sluha o takih. Tudi tako ravnanje ni na mestu in še manj pa pošteno. Kdor naročnine ne misli obnoviti, ko ista poteče, naj bo toliko pošten, da to bodisi našim zastopnikom ali upravi sporoči. Nekaj vesti in poštenja se pa že pričakuje od vsakega.

Naši zvesti, točni in dobri naročniki naj nam oproste, da to objavljamo, ker to se njih ne tiče, toda radi nekaterih slučajev, radi katerih list škodo trpi to objavljamo.

Vsem onim, ki se na naše posebne opomine zadnje tedne niso odzvali, ne nam ne našim zastopnikom, bomo primorani list ustaviti, razun, ako se poprej odzovejo in nam ali našim zastopnikom sporoče svoje želje, namreč, da povedo kaj v tem oziru želijo.

Vsem točnim in zvestim naročnikom našega lista pa najlepša hvala in priznanje!

DAN FARNEGA PIKNIKA SE NAM PRIBLIŽUJE

Chicago, Ill.

Dne 7. julija, to je prvo nedeljo v prihodnjem mesecu priredi župnija sv. Štefana svoj običajni letni piknik v Kegelnovih prostorih v Willow Springs.

Zanimanje za ta naš piknik je letos med farani in rojaki iz bližine posebno živahno, odbor ima v ta namen posebne seje, da se sklene potrebno, da bo udeležencem glede vožnje in postrežbe, kolikor mogoče najbolje postreženo. Lansko leto je ob času našega piknika neznosna vročina na deželi že večinoma vse požgala; letos je pa vse tako lepo zeleno v ljubi, božji naravi, da bodemo ta dan v resnici imeli pravi užitek, kot se za piknik tudi spodobi.

Farani in Slovenci iz bližine pridite to nedeljo gotovo vsi s svojimi družinami v prijazni Kegelnov prostor, da se tudi letos v prijateljski družbi poveselimo in zapojemo par lepih slovenskih pesmi, saj veselega človeka je še Bog vesel.

Na svidenje!

Faran.

—o—

WILLARD — BARAGA POINT?

Od nekod

Pred dobrim mesecem je bilo v tem listu objavljeno, da tamošnja največja farmarska naselbina Willard Wisconsin dela na to, da bi se njeno dosedanje ime spremenilo v "Baraga Point,' kot spomin stoletnice, ko je po teh krajih — tedaj še gozdovi in prerije — hodil naš rojak, poznejši škof Baraga in oznanjal divjim Indijancem resnice sv. vere.

Če ima katera slovenska naselbina v Ameriki, ki je 95% slovenska in nad 90% katoliška lepšo priliko da pokaže spoštovanje do svojega rojaka in da zna ceniti njegove zasluge za civilizacijo vsaj toliko kot tujci, jo ima gotovo willardska. Če tujci cenijo Baragova dela v toliko, da so cel okraj (county) vas, in drugo, imenovali po njem, zakaj bi se njegovi lastni rojaki sramovali imena, katerega tujci s spoštovanjem izgovarjajo?

Čakali smo, kakšen bo izid podpisov, ki jih je pobiral ondotni poštar od vseh, ki imajo svoje naslove na willardski pošti. Toda tako daleč ni prišlo, kajti, peščica verskih nasprotnikov, ko je videla da se to lahko uresniči, je sklicala protestni shod v svojem narodnem domu.

Vspeli so, kajti na shod so prišli tudi — (obžalovanja vredno) — tudi katoličani in to tisti, ki so bili dan poprej tako navdušeni da se ime spremeni, da bi to podpisali z obema rokama.

Na shodu so poleg drugih zavijanj, ki so jih taki tički vajeni, povedali tudi, da bo stalo naselbino $12.000.000, ako se to napravi. Kje so dobili te informacije, niso povedali. Navzoči, (tudi katoličani,) so bili preboječi, da bi zahtevali pojasnila in poklicali poštnega mojstra, ki je edini, ki je dopisoval z generalnim poštnim mojstrom v Washingtonu.

Čudim se, kako more par zagrizencev zbegati celo naselbino. Še bolj se pa čudim katoličanom, ki jih je nad 90%, pa se dajo tako slepiti in kimati tem nergačem.

Bo li napočil čas, ko se bodo katoličani zdramili in pričeli misliti s svojimi lastnimi možgani in ob enakih prilikah nastopili vsi kot en mož ter klevetnikom enkrat za vselej zavezali jezike?

Tudi sam poštni mojster, ki ni Slovenec, se je izrazil: "Slovenian people have no back bone." — Možatost, kje si?

Opazovalec

—o—

APEL PREDS. MILWAUŠKE ORG. SLOV. DOMA

Milwaukee, Wis.

Delničarji in delničarke in sploh Slovenci v Milwaukee in okolici. V nedeljo 30. junija bo za milwauško slov. naselbino velik dan, dan Domovega pikника, ki se bo kot lansko leto vršil v Pleasant Valley parku. Pohitimo zopet zložno vsi na ta piknik in pokažimo, da se strinjamo s pijonirji, ki so nam začrtali pot in idejo za naš Slovenski Dom, ki bo gotovo veliko pripomogel k našemu narodnemu napredku. Pokažimo s svojo udeležbo, da nam je pri srcu naša mladina, delujmo in žrtvujmo se zanjo, da se nam ne bo popolnoma odtujila in s tem ji pripravimo domače ognjišče in primerno shajališče. Saj je naša dolžnost, da se vsi skupno žrtvujemo za svojo mladino. — Vsi vemo, kako potrebujemo svoj lasten Dom in če bomo složno delovali za to idejo, bo kmalu dosežen uspeh. Udeležba na pikniku v nedeljo bo pokazala zavednost naših rojakov. Upati je, da se bo na pikniku očitno pokazala naša slovenska zavest. — Direktorij se letos izvanredno trudi, da bo zadovoljil vse goste, ki se bodo udeležili tega piknika. Videli in slišali boste spet Heinija in njegove grenadirje, več odličnih državnih in mestnih uradnikov in ob enem preživeli nekaj prijetnih uric s svojimi prijatelji, katere boste gotovo tam srečali. — Ne zamudite torej prilike ki se vam ponuja. Pustite vse skrbi doma in pridite na veseli piknik s celimi svojimi družinami, prijatelji in znanci. — Ravnajmo se po lepem nauku: "Vsi za enega, eden za vse." — Za organizacijo Slov. Dom.

Frank Lustik, preds.

—o—

KAKO JE V JOLIETU

Joliet, Ill.

O delavskih razmerah, ni vredno pisati. Te gredo vedno rakovo pot. Delavce samo mučijo. Premalo jim dajo zaslužka za živeti, preveč za umreti. Ljudstvo v Jolietu se je namnožilo, se množi z vsakim letom, dela je pa vsako leto manj. Samo kadar so mestne ali okrajne volitve, takrat so velike obljube pri sodčkih pive.

Kljub vsem tem težavam, pa postajamo živahni. Človek se kar ne more načuditi naši mladini, da ima toliko poguma. Dne 18. junija je stopil pred oltar v cerkvi sv. Jožefa, Jožef Videtich, na 505 Bluff st., s svojo izvoljenko Amalijo Bezek na 303 Granite st. Ženin je član dr. Najsv. Imena, nevesta pa članica Marijine družbe. Bog naj jima nakloni ljubo zdravje, srečo, svoj blagoslov in kar si sama najbolj želita, to so naše iskrene želje.

Dne 23. junija se je vršila slavnost na domu št. 614 Summit street pri družini Kvirin in Alojzija Nasembeny. Obhajali so svojo 25 letnico poroke ali srebrno poroko. Slavljenci in njih otroci so se udeležili ob 6 uri zjutraj pete sv. maše v cerkvi sv. Jožefa, katero je daroval naš č. g. župnik Rev. J. Plevnik in med sv. mašo so slavljenci pristopili k mizi Gospodovi ter prejeli sv. obhajilo z vso svojo družino, da so se zahvalili nebeškemu Očetu za zdravje in vse prejete dobrote v dobi 25 let.

Popoldne je bilo na domu slavljencev pripravljeno kosilo, kamor so bili povabljeni čč. gg. duhovniki, med njimi tudi naš č. g. novomašnik Rev. Pius Petrič in vsi naši sorodniki in sosedje ter prijatelji, ki so slavljencema častitali. Častitali zlasti na tem, ker so si lepo vzgojili družino, od katerih je osem živih, enega je pa Bog poklical k sebi. — Najstarejši sin je poročen, najmlajši sin je pa star približno eno leto. Bog jih blagoslovi.

K sklepu poročila izrekata slavljenca Kvirin in Alojzija Nasembeny najprisrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, za darove in častitke, ki sta jih prejela ter kličeta vsa hvaležna Bog vas živi vse!

Mi ostali pa kličemo slavljencema še na mnoga leta in da bi učakala zdrava in zadovoljna še zlatega jubileja.

M. Bluth, zast.

—o—

ŽALOSTNA VEST IZ STARE DOMOVINE IN DRUGO IZ MONTANE

Walkerville, Mont.

Že pred par tedni sem dobila iz starega kraja žalostno sporočilo, da je namreč dne 13. maja ob eni uri zjutraj v Deskovi vasi, fara Stari trg ob Kolpi, zlobna roka podtaknila ogenj v Movrinov, po domače Fricinov skedenj, v katerem je prenočevala stara občinska sirota. Kakor poročajo, je zažgal zlobnež, ki je imel na svojem posestu lepo zavarovalnino. Mislil je, da bo tako sum požiga padel na staro revico, ki se je iz gorečega poslopja komaj rešila, pa se mu nakana ni posrečila, ker so ga, kakor poročajo, kmalu potem prijeli. Staro revico so pa vso opečeno odpeljali v bolnico. — Kakor pišejo moji sorodniki in prijatelji, je škoda ogromna, saj je do tal zgorelo sedem velikih poslopij kot Jakopov skedenj in hiša. Fricino ali Movrinovo vse do tal, skedenj in hiša; tudi Kocetovo, po novem gospodarju Sterbenc skedenj in hiša. Še moja hiša, ki je poleg, bi se bila skoro užgala, a so jo na srečo ohranili. Če bi ne bila zidana in s plehom pokrita, bi bila gotovo zgorela. Kakor mi pišejo, se je ogenj oprijel mojega skednja, ki je na drugi strani hiše. Torej je ogenj hišo preskočil in tako skedenj do tal uničil. Hiša je pa ostala, dasi je bila med strašnim ognjem od dveh strani. Poškodovan je le pleh na strehi in tri okna od ene strani. Tako da tudi jaz trpim precej škode, ki se bo poravnala z zavarovalnino. Dalje poročajo, da trpijo veliko škodo Movrinovi, Šterbenc ali Kocetovi, ki niso bili nič zavarovani, zato so vredni vsega usmiljenja. Katarina Movrin ima v Ameriki brata Martina in tri sestre. Če boste to poročilo brali, vas jaz spodaj podpisana prosim, da po svojih močeh pomagate, ker vem, da je silna potreba. Tudi Peter in Margareta Sterbenc, rojena Kotze, ima v Ameriki sestro Ano in brata Jureta Kotze in sicer v Detroitu, katera sta tudi naprošena, da, če moreta, kaj po svojih močeh pomagata. — Vas, Mr. in Mrs. George Kotze pa prav lepo pozdravljam. Slišala sem, da sprašujete, če sem jaz prava vaša soseda iz domovine, ker da berete moje dopise. Iz tega spoznam, da tudi vi pridno berete Amerikanskega Slovenca. Želela bi, da bi tudi vi poslali kak dopis v list, ker dopise iz naselbin vsak rad prebere. So zanimivi in se veliko iz njih izve, kako se godi rojakom po naših slovenskih naselbinah v Ameriki.

V St. James bolnišnici se nahaja Mrs. Katarina Medved, ki je prestala hudo in nevarno operacijo na golši. Revica je bila jako slaba dolgo časa pred operacijo. Trpela je, ker se je bala operacijskega noža, a na prigovarjanje zdravnikov se je vendar odločila da se da operirati. Sedaj z veseljem poročam, da ji gre na bolje, kar dobri ženi vsi iz srca želimo, kakor tudi, da bi se skoraj podala iz bolnice nazaj na svoj dom, k svoji družini.

Mary Kotze

—o—

Priliznjeno jagnje sesa dve materi.

*

Pijancu se še voz izogne.

*

Težko je gospodarju, ki ga uči hlapec.

• DOGODKI •
med Slovenci po Ameriki

Nova podjetnica

Somerset, Colo. — Miss Annie Koklich je odprla na Paoniji svojo lepotičarsko obrt (Beauty Parlor). Podjetni rojakinji častitamo.

—

Homatije pri H. K. Z.

Gary, Ind. — Zavarovalna družba Columbia Casualty Co., je preklicala poroštvo v svoti $25,000, katero je imel glavni blagajnik H. K. Zajednice. Anton Muić je bil prisiljen odstopiti in je na njegovo mesto začasno imenovan dosedanji nadzornik Juraj Ramuščak, ustanovitelj in prvi gl. predsednik H. K. Z., ki je že poroštvo dobil.

—

Novi grobovi

V Youngstown, O., je umrl Jakob Vidic, star 73 let, doma iz Police pri Višnji gori.

V Clevelandu, O., je preminula Mary Gabrešek, roj. Rojina, stara 75 let, doma iz Škofje Loke na Gorenjskem.

V Trinidad, Colo., je umrl Mihael Fatur, star 49 let, doma iz Bitnje pri Premu na Notranjskem.

V Chicago, Ill., je umrl Charles Zgonc, star 64 let, doma iz Borovnice.

V Cleveland, O., je preminul John Boldana, star 55 let, doma iz Trebče vasi pri Žuženberku. Tu je živel 35 let.

V West Allisu, Wis., je umrl za pljučnico Louis Šušteršič, doma iz Jurne vasi pri Podgradu na Dolenjskem. Bil je član

V Calumetu, Mich., je umrl zadet od srčne kapi John Puhek, star 59 let, doma z Griča pri Črnomlju. Bil je star naseljenec.

V Little Falls, N .Y., je umrla rojakinja Ana Rupnik. Podvrgla se je težki operaciji, ki jo je navidez srečno prestala, naenkrat se ji je pa obrnilo na slabše. Pokojnica je bila sestra Franka Čuka, ki je umrl za pljučnico 25. aprila. Stara je bila 37 let.

V Lorainu, O., je umrl Frank Baraga, star 55 let, doma iz vasi Pudob pri Ložu. V Ameriki je bival 22 let.

TARZAN NEPREMAGLJIVI (129) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

"Ta bedasti Pavel je ubil moža, ki je rešil moje življenje," reče Zora jokajoče. "Kdo je to?" vpraša Zveri. — "Jaz ne vem," odgovori Zora. Nikoli ni govoril z mano. Meni se zdi, da ne razume moje govorice, s katero sem ga nagovorila, ker mi na nobeno vprašanje ni odgovoril." — "Saj ni mrtev," reče Pavel.

Še Meksikanec Romero je pristopil in začel preiskovati Tarzanovo rano, nato povedal, da je možak vsled hude rane samo omamljen in da bo lahko še dolgo časa, ali pa tudi se lahko kmalu zave. "Umrl ne bo," pravi nadalje Pavel. — "Kdo misliš bi moral ta biti," se obrne Zveri k Zori.

Zora samo strese z glavo in odgovori: "Prav nič ne morem misliti, kdo bi moral biti. Jaz samo to lahko rečem, da je prav tako znamenit, kot je tudi skrivnosten." — "Jaz pa vem kdo je," se oglasi naglo neki črnec. "Najbolje da ga takoj ubiješ, ker drugače bo ta še največji tvoj sovražnik."

"Kakšen sovražnik misliš," vpraša dalje Zveri. "Ta je Tarzan od opic," nadaljuje črnec. "Enkrat poprej sem ga videl in ne bom nikdar pozabil Tarzana." — "To je bil posrečen strel, Pavel," pravi nadalje Zveri. "Sedaj je najbolje, da delo dokončaš." — "Misliš da bi ga sedaj ubil?" vpraša Pavel.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo redno po dnevnem kurzu v Jugoslavijo, Italijo, Nemško Avstrijo in vse druge dele sveta. Denar dobijo prejemniki točno in zanesljivo direktno na dom brez vsakega odbitka. Cene so podvržene spremembi kurza. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:
Za $ 2.75	100 Din	Za $ 5.00 pošljite $ 5.75
Za $ 5.25	200 Din	Za $10.00 pošljite $10.85
Za $ 7.30	300 Din	Za $15.00 pošljite $16.00
Za $10.00	400 Din	Za $25.00 pošljite $26.10
Za $11.75	500 Din	Za $40.00 pošljite $41.25
Za $23.50	1000 Din	Za $50.00 pošljite $51.50

Lire:
Za $9.35.....100 lir; za $44.50.....500 lir in za $88.20.....1000 lir

Vsa pisma in pošiljate naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

ZA NAŠE GOSPODINJE

BODI UMETNICA

Med gospodinjami in ravno med najvestnejšimi, je malo umetnic, ki bi znale svoje vsakdanje dolžnosti, pa tudi osebne pravice tako zgnesti in izoblikovati, da bi nastala iz njih lepa, skladna celota. Velika večina vidi samo ali vsaj predvsem dolžnosti do družine in zanemarja sebe, manjšina pa dela obratno. Kako se da oboje lepo združiti, nam nazorno kaže gospodinjski urnik, ki ga v "Neue Wirtschaft" (München) podaja in pojasnjuje gospa Erika Lingner. Seve ta zgled ni poraben za vsake razmere, vendar pa je poučen za vsako gospodinjo in posebno tudi za družinske člane, ki le preradi mislijo sami nase in dopuščajo ali celo zahtevajo, da nosi žena-mati vse breme gospodinjstva.

Dober gospodinjski urnik — piše E. Lingner — mora predvsem gospodinji zagotoviti zadosten nočni počitek, to je osem ur, in pa eno ali dve uri spanja ali drugače popolnega počitka po kosilu. Od vsakih 24 ur mora torej imeti gospodinja 9—10 ur za svoj počitek. Ravno sedanje mlade žene ne smemo nikoli pozabiti, da smo morale v najvažnejših razvojnih letih zaradi vojne stradati. To nam more sedaj nadomestiti samo spanje. In med osebne pravice spada, da najde gospodinja tudi čas za tisto, kar jo osebno zanima in mika, pa najsi bo to umetnost ali sport, književnost ali politika. V ta namen mora imeti žena vsaj eno uro na dan. V tem zmislu sem si uredila svoj urnik.

V družini smo štirje: moj mož, jaz in dva otroka, stara 7 odnosno 4 leta. Stanujemo v daljnem berlinskem predmestju (Köpenick) v lastni vili. Načrte smo si dali napraviti natančno po naših potrebah in željah (enonadstropno, 6 sob z vsemi pritiklinami); imamo centralno kurjavo, plinski avtomat, vzidano banjo v kopalnici, mizo za pomivanje v kuhinji, pralni stroj itd. Višji izdatki za vse te najmodernejše tehnične pridobitve se nam obilo izplačujejo, ker ne potrebujemo v gospodinjstvu nobenih pomožnih delovnih sil.

Na podlagi točnega in premišljenega delovnega urnika z lahkoto opravim vse delo sama, ne da bi bila preobložena. Vsekakor moram posebej omeniti, da ne mož ne otroka ne zahtevajo od mene nobene strežbe. Sami si snažijo čevlje, otroka si pri oblačenju pomagata drug drugemu in se tudi čez dan sama ravnata: ali se igrata v moji bližini ali malce pomagata brisati prah, ravnati s sesalcem prahu ali brisati posodo ali pa se mudita na vrtu. Centralno kurjavo oskrbuje moj mož, kar ga stane vsekakor samo 10—15 minut časa na dan.

Jemo neizpodbitno trikrat na dan: zajtrk ob 7, kosilo ob 1, otroci večerjajo ob 6, starši ob 8. Od 2 do 4 brezpogojno počivam! to spanje me okrepi za poznejše delo. Pri nas niti ne pijemo kave niti ne kadimo.

Dan sem si uredila tako, da opravim dopoldne izrazito gospodinjska dela: pospravljam sobe, perem, kuham, pomivam, popoldne pa se začne produktivno delo: šivanje. Razen moževih oblek krojim in šivam vse sama.

Uro od 8 do 9 zjutraj posvečam glasbi. Ali ni to potrata dragocenega dopoldanskega časa? Nikakor ne! Predvsem je lepo, da dan začnemo z glasbo; zjutraj najlepše sije sonce in človeka kar vleče, da se pridruži ptičjemu pevskemu zboru; vrhu tega sem zjutraj še čisto sveža in se v kratkem času največ naučim. V petek si že vse pripravim za soboto in dobim čas, da se v soboto dopoldne odpeljem v Berlin na pevsko vajo, ki pomenja zame duševno gimnastiko. Tu pozabim na vse delo in skrbi, na vso racionalizacijo in se čutim popolnoma svobodno in neodvisno. Zato se pa že naslednjo uro z vso vnemo in novo močjo lotim zopet gospodinjskega dela.

Čiščenje stanovanja sem si uredila tako, da grem en dan po vseh prostorih s sesalcem prahu, naslednji pa s krpo; vsak teden enkrat posebno temeljito čistim, in sicer en dan v enem, naslednji pa v drugem nadstropju. Ker so vsi prostori novodobno preprosto urejeni in vse omare vzidane v steno, je s tem vse opravljeno in odpadejo tista zloglasna "velika čiščenja". Posodo pomivam samo enkrat na dan.

Perem vsak teden sproti: en dan namakam, drugi kuham, tretji likam. Enkrat na teden pečem kruh.

Za nakupovanje živil ne porabim skoraj prav nič časa, ker jih vsak teden enkrat telefonično naročim pri veliki tvrdki, ki mi dostavi blago v hišo točno, snažno, zanesljivo, dobro in ceno. Svežo zelenjavo in sadje kupujem v prodajalni za prvim vogalom. Na ta način je tudi knjigovodstvo zelo olajšano.

Zvečer združimo koristno s prijetnim: moj mož čita na glas, jaz pa pletem in vezem zase in za otroke. Na ta način je nastala že marsikatera pletena ali vezena obleka za otroke, marsikaka blazina, prt itd.

Ker stanujemo tu zunaj v gozdu na zraku in soncu, nam ni treba hoditi na izprehod; treba napraviti le korak, pa smo na vrtu. Poleti se mudimo skoraj sploh le na vrtu, tako da imam potem tudi s popravljanjem manj dela.

Pri vsem me vodijo naslednja načela: 1. Stori vsako delo takoj! 2. Pripravi si kolikor mogoče vse že za jutri, vnaprej! Opravi vsako delo temeljito! Na ta način imam vedno vse pravočasno opravljeno in mi še ostaja časa za kako nepredvideno delo ali opravek.

Ena velika pravičnost je v življenju: Vsak človek dobi vsak dan 24 ur v dar, ki jih sme po svoje upravljati in uporabiti. In vsakemu človeku je prepuščeno, da napravi iz svojega dneva, svojega leta, vsega svojega življenja kaj pravega.

Tako E. Lingner. Kakor že uvodoma rečeno, ta primer v podrobnostih ne more veljati za vse, ker le manjši del gospodinj živi v moderno urejenih hišah in ne pozna pomanjkanja. Vendar je gotovo, da bi tudi najskromnejša gospodinja veliko pridobila, če bi svoj čas tako skrbno uredila in porabila in bi n. pr. namesto praznih pogovorov s sosedami po kosilu raje legla in se odpočila.

—o—

PRAKTIČNI NASVETI

Zapaljeno perilo

Tudi pri največji pažnji se lahko pripeti, da perilo pri likanju kaj prismodiš z likalnikom, kadar je zelo vroč. Če si ti je primerilo, tedaj zmoči belo krpico v čistem kisu (jesihu,) v katerem si raztopila malo kuhinjske soli. S to krpico zdrgni ožgano mesto in madež bo izginil, seveda če ni blago skoz in skoz prežgano. Izmij nato dotično mesto še z mlačno milnico (žajfnico.) Ko se je posušilo, zlikaj dobro, in madež se ne bo več poznal. Drgniti pa moraš po zunanji strani t. j. na tisti strani, kjer je prismojeno, ne na notranji.

Da se ogneš nevarnosti, pri likanju kaj zapaliti, je sploh najbolje, če, dokler je likalnik zelo vroč, podlagaš vlažno krpo tam, kjer likaš.

*

Madeže od trave

spraviš iz perila in belih oblek z razredčenim salmijakom ali pa s špiritom. Madež pomoči v raztopino, ga vzdrgni in izperi v navadni vod.

*

Makaroni z gnjatjo.

Skuhaj v slanem kropu četrt funta makaronov. Kuhane odcedi in polij z mrzlo vodo. V kozi napravi bolj svetlo prežganje in zalij z mlekom; ko prevre, stresi kuhane makarone v kozo, premešaj, prideni eno jajce, tri žlice dušenih suhih ali pa svežih jurčkov, dve žlici paradižnikove mezge, četrt funta kuhane gnjati, malo soli in sneg enega beljaka. Stresi v pomazano kozo in speci.

*

Robce

moramo likati na obeh straneh. To iz zdravstvenih razlogov, ker z vročino uničimo vse bakterije in bacile, ki so se naselili na blago pri sušenju ali že prej.

*

Preslano jed

popravimo s tem, da ji pridamo košček sladkorja. S tem jedi ne osladimo, ker se ves slad tega koščka vporabi le za uničevanje slanega okusa. Tako je mogoče popraviti tudi celo nesoljen kruh. Zrežemo ga na rezine in jih močno posujemo z drobljenim sladkorjem.

MRS. LINDBERGH ODLIKOVANA

Mrs. Anne Lindbergh, žena znanega letalca, je nedavno prejela na Smith kolegiju, Northampton, Mass., častni naslov "Master of Arts". Diplome je podeljevala njena mati, Mrs. Morrow. Na desni na sliki je v sprevodu graduantov Mrs. Lindbergh, pred njo pa Mrs. Morrow.

—o—

ZDRAVSTVO.

KAJ JE DIABETES?

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Kaj je pravzaprav diabetes ali sladkorna bolezen? Težko je odgovoriti na to vprašanje brez znanstvenega razlaganja, ali v kratkem naj zadostuje, da se pove, da je diabetes neka telesna nerednost, vsled katere telo ni sposobno rabiti sladkor v prehrani.

Ali — morda vzkliknete — "jaz prav lahko živim brez sladkorja". Dejstvo pa je, da je to nemogoče. Pomota leži v tem, ker mislite na sladkor, ki je vsem nam znan in ki ga rabimo za oslajanje. Ali iz znanstvenega, zdravniškega stališča besede sladkor mnogo več pomenja. Vsa škrobna jedila, ki jih uživamo, kot kruh, žitne jedi, krompir, riž, makaroni in tisočeri drugih navadnih jedil preskrbujejo telo s potrebnim sladkorjem, kajti, čim škrob, ki je v njih, pride v želodec, se isti spremeni v obliko sladkorja, ki se ji pravi glukoza. Ta razna škrobna jedila zalagajo telo z gorkoto in energijo in so brezpogojno potrebna za življenje. Celo navadni sladkor, ki ga rabimo za oslajanje, se mora spremeniti v glukozo, predno ga telo more vporabljati.

Pri sladkorni bolezni pa je nastal neki nered v telesnem delovanju, vsled katerega telo ne more vporabljati škroba in sladkorja. Vsled tega se glukoza najprej nabira v krvi in potem skozi obisti zapušča telo — bolnik ima sladkor v urini. V blažjih slučajih sladkorne bolezni more bolnik še vedno vporabljati del škroba in sladkorja. Tedaj more držati urino prosto sladkorja, ako pazi na prehrano, t. j. ako omejuje količino škrobnih jedil v svoji dijeti. Predno so iznašli insulin to omejevanje jedil je bil edini način lečenja in je dostikrat imelo za posledico dejansko izstradanje bolnika.

V prihodnjem članku povem, kako je napredovalo lečenje sladkorne bolezni vsled uvedbe insulina.

—o—

ŠTEVILKE, ŠTEVILKE..

Ženevski pomožni odbor za lajšanje bede je objavil svoje letno poročilo za l. 1933. Po tem izvestju je l. 1933 umrlo na svetu zaradi lakote 2,300.000 ljudi. Približno milijon oseb je zaradi nevzdržnosti položaja pospešilo svoj konec s samomorom.

V istem razdobju pa se je po avtentičnih poročilih namenoma uničilo 568.000 vagonov pšenice, 144.000 vagonov riža, 267.000 vreč kave in 2,500.000 kg sladkorja. To se je zgodilo zaradi tega, da ne bodo cene za te proizvode še bolj padale.

Pomožni odbor pripominja, da bi se dalo s temi živili rešiti vsaj 1,540.000 ljudi, toda nihče ni genil z mezincem, da bi se to zgodilo.

TRAGEDIJA DEMANTA

Demant "Prinz" se s svojimi 100 karati sicer ni mogel meriti z največjimi svojih znamenitih tovarišev, Orlovim, Cullinanom, Kohinoorjem in drugimi, a zato je spadal med najlepše in je postal pred vsem središče čudovitega in resničnega romana, ki prav nič ne zaostaja za bajkami, ki se pletejo okrog njegovih zgodovinskih tekmecev.

Ta roman se je pričel nekoliko pred svetovno vojno, ko je neki Nemec, Johann Prinz, ostavil svojo domovino, da si ustvari srečnejše življenje v Braziliji. Mož je potoval malo neudobno, a poceni, namreč kot zastonjkarski potnik nekje v skriti globini ladijskega trebuha. Rés je prišel na ta način do Brazilije, a tu so ga le odkrile pristaniške oblasti in ga vtaknile v ječo, da ga po končani pokori vrnejo domov.

Do tega pa ni prišlo, kajti preden je odsedel kazen, je v jetnišnici izbruhnila revolta, med katero je Prinzu uspelo pobegniti. Že nekoliko dni pozneje je stopil v službo k nekemu plantažniku, dobremu človeku, Angležu, ki ga je življenje po raznih peripetijah vrglo isto tako v Brazilijo in si je tu ustvaril prav dobro eksistenco. Mož je bil še od doma navdušen za stare slike. Prinz slučajno tudi ni bil med neumnimi, na slike se je dobro razumel, saj je bil sam prav talentiran risar, in tako je postal upravitelj obsežne slikarske zbirke svojega gospodarja, ki ga je pošiljal tudi često v New York in drugam, da bi mu kupoval novih slik. Pri tem se je tako izkazal, da mu je še dedič Angleževega imetja, ko je ta umrl, poleg bogate plače dal na razpolago naj si izbere katerokoli izmed slik pokojnega gospodarja. Dedič je bil sicer silno presenečen, ko si je Prinz izbral neznatno, komaj za 50 dolarjev kupljeno sliko. Toda Prinz je nekaj slutil in slutnja ga ni varala. Odšel je s sliko v New York in tam so s preiskavo z Röntgenovimi žarki ugotovili, da se skriva pod vrhnjo plastjo slika nekega italijanskega mojstra iz 16. stoletja, vredna 12,000 dolarjev. Prinz je je prodal in se poslovil od umetnostne zgodovine.

Dve leti pozneje je bil po srečnih špekulacijah z zemljišči že lastnik 18 hiš v New Yorku. V tem času se je seznanil z neko Francozinjo in se je z njo poročil. Ta poroka je bila zanj usodna. Žena je bila strahovito razsipna, pod njenimi prsti je imetje kopnelo kakor sneg v soncu. Zaman je skušal pravočasno doseči ločitev, ko mu je uspelo, da so preiskali njeno duševno stanje, jo spoznali za blazno in vtaknili v norišnico, je bil že malo da ne berač. Ogromni dolgovi, ki jih je delala na njegov račun, so mu požrli vse, v njeni garderobi so našli 160 klobukov in 40 kožuhov.

Prinz se je preselil v London. Z ostanki svojega imetja je poskusil svojo srečo tako, da je nakupil delnice za neka demantna polja v Braziliji. Družba, ki je te delnice prodajala, je bila družba sleparjev in ponarejevalcev delnic, a preden so prišli na to, je že vsa odkurila neznano kam. Prinz, ki je vtaknil v to stvar zadnji denar, je bil sedaj definitivno berač.

A vendar ne popolnoma. Sleparji so med ponarejene delnice vtaknili tudi kakšno pristno, da bi otežili svoje odkritje, in izkazalo se je, da je imel Prinz med drugimi ponarejenimi delnicami tudi eno pristno, ki ga je napravila za soimetnika opuščenega demantnega rudnika v Braziliji. Zadnjič je sedaj poskusil svojo srečo. Z 12 tovariši je šel, da preišče ta rudnik. 11 mučnih mesecev so se trudili v njem in res so nekega dne odkrili 100-karaten demant, ki bi jih napravil vse bogate in ki so ga krstili na Prinzovo ime. Kamen naj bi do nadaljnjega hranil Prinz v kovinski kaseti doma. V trenutku, ko je zaprl to kaseto, je v njeni notranjosti nekaj počilo. Trepetajoč od nemira je Prinz kaseto odprl. Demanta ni bilo nikjer več, samo še kupček ničvrednega prahu. Zgodilo se je to, kar se dogaja silno redko, morda no več desetletjih enkrat: demant je eksplodiral sam od sebe.

—o—

UTRINKI

Ne pričakuj večerje s tuje mize.

*

Dokler je človek zdrav, mu je tudi voda sladka.

*

Tudi črna kokoš nosi bela jajca.

*

Dobra beseda železna vrata odpira.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

DEMOKRATJE PRIREDE VELIK PIKNIK

Karneval in piknik se bo vršil v sredo dne 24. julija v Pilsen Parku

Publikacijski odbor redne demokratske organizacije v 21. wardi v Chicagi naznanja, da priredi redna demokratska organizacija v tej wardi veliki letni piknik, ki bo letos združen z velikim karnevalom, ki se bo vršil v korist te organizacije.

Glavni izvrševalni odbor je že imenoval vse razne odbore, ki bodo vodili ves obrat in program tega velikega karnevala in piknika. Ker je program te prireditve zelo bogat in obširen, je pričakovati velike udeležbe od strani prijateljev demokratske stranke.

Redna demokratska organizacija v 21. wardi je pod spretnim in sposobnim načelstvom in vodstvom znanega agilnega kongresnika Hon. Adolpha J. Sabath, kateri zastopa v zveznem kongresu 5. kongresni distrikt že nad 30 let. Demokratski organizaciji v 21. wardi pa načeluje že nad 40 let. Ker je ta organizacija že veliko dobrega storila za ljudstvo te warde, je pričakovati tudi velikega odziva od strani občinstva na dan karnevala in piknika.

Karneval in piknik se bo vršil dne 24. julija v sredo in se začne ob 3. uri popoldan. Vstopnina bo samo 50c. za osebo.

—o—

"Amer. Slovenec je dediščina naših pijonirjev in te dediščine ne damo iz rok prej, kot na smrtni postelji ameriškanskega slovenstva.

REVIJE IN LISTI

katere priporočamo katoliškim rojakom v naročbo

"DUHOVNO ŽIVLJENJE" je revija, ki izhaja tedensko, na naslovu Condarco, 545, Buenos Aires, Argentina. Urejejo jo č. g. Josip Kastelic, slovenski izseljenski duhovnik v Južni Ameriki. List je vrlo zanimiv in poučen in stane $1.50 letno. Naročnino se pošlje na zgorajšnji naslov.

*

"STRAŽA V VIHARJU" je časopis, ki izhaja po dvakrat na mesec na naslovu: Ljubljana, Miklošičeva ulica, 5. Dravska, Jugoslavija. List je pisan v strogo katoliškem duhu. Izdajajo ga katoliški akademiki v Lubljani. Za sedanje razdrapane čase je ta list v idejnem oziru pravi svetilnik na slovenskem katoliškem obzorju in je zato vsem zelo priporočljiv. Zlasti ga priporočamo slovenskim čč. gg. duhovnikom, kakor tudi drugim. Gre tudi zato, da se katoliškim akademikom pomaga vzdržati ta vrli list, kar sami težko zmorejo. Naročnina za Ameriko stane letno $1.50, kar je poslati na zgorajšnji naslov.

Oba navedena lista sta zelo priporočljiva in jih priporočamo rojakom v naročbo.

Stara domovina kliče!
Obiščite deželo svojega rojstva!
Najhitrejša Pot v Jugoslavijo
Bremen - Europa
Ekspresni vlak ob parniku v Bremerhaven zajamči pripravno potovanje do Ljubljane
Ali potujte z znanimi ekspresnimi parniki:
DEUTSCHLAND
HAMBURG
NEW YORK
ALBERT BALLIN
Izborne železniške zveze od Cherbourga ali Hamburga
Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
130 W. Randolph St., Chicago

Kakovost Točnost Poštenost
A. F. WARHANIK
— LEKARNA —
Posluje preko 32 let.
2159 West Cermak Rd.
ogel Leavitt Street
CHICAGO, ILL.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST
2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)
Tel. Canal 3817
CHICAGO

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Telephone CANAL 5086
ANTHONY J. DAROVIC
Attorney at Law
SLOVENSKI ODVETNIK
Uraduje VSAK DAN in OB VEČERIH po dogovoru.
2205 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Anton Grdina in Sinovi
POGREBNI ZAVOD IN TRGOVINA S POHIŠTVOM
Naše podjetje obstoji že nad 30 let v zadovoljstvo našega naroda. Poznano da prodajamo najbolje pohištvo za zelo zmernih cenah in po željah tudi na lahka odplačila našim ljudem.
Pogrebni zavod je moderno opremljen z opravami, nad 5000 pogrebov smo opremili v zadovoljstvo našim ljudem.
6019 St. Clair Ave., 1053 East 62nd Str.
CLEVELAND, OHIO
Telefon: Henderson 2088

Novi zemljevid Jugoslavije
razdeljen v banovine, nove politične pokrajine Jugoslavije, je izšel in smo ravnokar prejeli novo pošiljatev in ga imamo zopet v zalogi. Vsem onim, ki so zadnje čase istega naročili, ga bodo te dni prejeli po pošti.
—Novi zemljevid je interesanten zlasti za one, ki ne poznajo nove razdelitve Jugoslavije v banovine. Ta v barve tiskan zemljevid pokaže vse to. Kdor ga želi, si ga naj naroči. STANE S POŠTNINO 30c, in se naroča od
Knjigarna Amer. Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

"Zlatarjevo zlato"

Zgodovinska povest iz XVI. stoletja.

AVGUST ŠENOA — poslovenil SILVESTER K.

Rdeči lesk plapolečega ognja se je čarobno svetlikal na njenem bledem licu, v njenih svetlih očeh, na zlatorumenih laseh.

Gledal je in gledal neotesani vojnik in ni se mogel nagledati lepe žene.

In zopet je teklo vino, živahnejše je plapolal ogenj, hujše je razsajala burja, strastnejše so se dvigale prsi in — — — v gradu Samoboru je slavila boginja ljubezni svojo slavo.

Čez dve nedelji pa je blagoslovil gvardijan samoborskega samostana zakon gospoda bana, barona Krištofa Ungnada in gospe Klare Gruberjeve.

Po poroki sreča Klara v gradu brivca; jezno se nasmeji in reče:

"Šlo je po svojem! Maščevanje! Sedaj imam moč kot banova žena."

XVIII.

"Čuješ li, draga, moja boš, moja!" reče z mehkim glasom Pavel sedeč v Krupičevem vrtu poleg Dore. Bilo je poletnega dne leta 1578. "Ne bo minulo leto dni in ti boš gospodarica moje hiše, mojega imetja, mojega srca."

"Ko bi le bilo, Pavel!" dihne Dora sramežljivo. "Oh, ne smem misliti! Kako bi bila srečna! Ali oče, tvoj oče! Le opmisli, kako je hud na mojega ubogega očeta in na mene. Oh, Pavel, bojim se hudega, bojim se —"

"Molči, molči, draga! Ne govori tako. Ali hočeš, da se mi vedro nebo potemni, ko mi sladko čašo ljubezni sipliješ grenkega pelina? Moj oče! — Moj Bog! — Vem, kaj je zakrivil tebi in tvojemu očetu."

"Toda tvoj oče je!" zavrne Dora. "Jaz nesrečnica sem te spravila v razpor s tvojim očetom, jaz nesrečnica sem pripravila tvojemu očetu tugo in jezo."

"Molči, draga, molči!" pretrga ji mladenič besedo, "mož sem in moram misliti. Veruj mi, mnogokrat sem že premišljeval o tem. Ne domišljuj si nič drugega, nego da te ljubim z dušo in srcem. Moj oče! Da! Nadejal sem se, da ga bo minila jeza, a varal sem se. Zaklinjal sem ga, pa zastonj. Padel sem pred njega, odrinil me je proč. Jaz se nisem ločil od njega, gnala me je od njega le materina smrt. Oh, Dora, molči, ker mi sicer v žalostni duši budiš pretužne spomine. Jaz ne smem in ne morem, da bi te ne ljubil. Ne razmišljaj o tem, kajti hladna pamet je ljubavi to, kar je mraz cvetlici. Pa kaj hočeš več? Ali ni bil tvoj oče veliko bolj užaljen, nego moj? Ali nisem jaz Gregorijančev sin? Glej, dobri starček je pozabil vse gorje in ko je videl, da se midva zares ljubiva in da bi enemu kot drugemu počilo srce, ako bi naju ločila nemila usoda, tedaj nama je pritrdil tudi on. Ali ni tako, reci!"

"Da, tako je; hvala Bogu!" potrdi dekle in položi glavo na Pavlove prsi.

"Zdaj pa povej, ali morem drugače storiti?" nadaljuje Pavel. "Plemič sem in poštenje diči vsakega človeka, zakaj ne bi tembolj plemiča. Bi li smel pred svetom kazati svoj stari grb in bi li ne bil hudobnež, ako bi te zapustil zdaj, ko si že morala pretrpeti toliko in so te hudobni jeziki obrekovali že čez mero? Jaz sem torej tvoj dolžnik. Pa tudi ti si moja dolžnica."

"Jaz?"

"Seveda! Ali ti nisem dvakrat rešil življenja? Glej, dekle, to se mora vrniti. Takšen dolg pa se more vrniti samo — s srcem, z dušo. Zato ne modruj! Božja volja je tako!"

"Božja volja!" ponovi Dora in upre svoje lepe oči v mladeniča. "Nočem modrovati, moj Pavel! In kaj mi tudi pomaga? Kadar sem sama pri svojem delu, mi je čudno pri srcu. Je li prav, kar delaš, vprašam se mnogokrat. In nastanejo mi v glavi čudne zmešnjave. Ne delaš prav, rečem večkrat, koliko narediš nemira in tuge. Potem zopet rečem, da se bo treba ločiti od Pavla. Od njega? Nikdar, oh, nikdar, mi veli srce. Prej bi umrla. Toda, ali ne vidiš, Dora, rečem si dalje, radi tebe je Pavel nesrečen!"

"Nesrečen? Radi tebe? Nora glavica!" pokara jo Pavel.

"No, mislim si samo tako. Ti si gospod, bogat si, a jaz sem uboga sirotica; ti bi dobil plemenito gospo — drugo! Oh, ne, ne drugo, tega bi ne preživela!" vzklikne dekle in prime Pavla za roko. "Druge ne smeš ljubiti. In ko se zamislim dalje, tedaj vidim, kako sedim v tvoji hiši in pletem. Pričakujem, ali bo Pavel prišel kmalu. Ti se mi pa hočeš natihoma prikrasti, hočeš se mi približati, neopazovan. In misliš, da ne vem za tebe? Oh, kako bi ne vedela! Ne potrebujem oči. Srce začne živahnejše biti, ono ve, da si blizu. Jaz poskočim, ovijem se ti okoli vratu, jaz te polju — — ha, ha, ha!" se nasmeji dekle, a obenem se ji udero po licu solze, "kaj ne, da sem nora! Ne, ne — to ne more biti, to bi bilo prelepo, prelepo!" Žalostna si pokrije lice z rokama.

"Bo tako, mora tako biti, dekle moje!" zakliče mladenič in jo pritisne na prsi.

Nenadoma zaškrtne po vrtu pesek. Dora vstane. Izza grma se prikaže velikan Radak.

"Gospod, čas je že. Četa tvoja je že osedlala konje. Zapovedano je, da kreneš čez Savo v banov tabor na Odri."

"Dobro je, Miloš, hvala ti!"

Mož odide, mladenič pa poljubi Doro in pohiti k svoji četi.

Dora gre do lesene ograje, da vidi dragega, kako odhaja. Glavo nasloni ob steber, lice ji žari gorke ljubezni, oči pa se obračajo za milim možem. Na koncu ulice se ozre Pavel še enkrat, pozdravi mladenko, ona pa mu dva ali trikrat pokima z glavo. Potem se vrne na klop, ki je stala pred hišo. Sede in začne plesti. Čudno ji je pri srcu. Nekaj časa plete, potem dvigne glavo in gleda pred se. Ali je mogoče, da bi bila kdaj Pavlova žena? Prime se za čelo, da bi se prepričala, kako je vse istina in niso sanje. Res je. Moj Bog! Kaj so vse pretrpljene muke, vse prelite solze napram edini misli, da bo Pavlova žena. Pred očmi se ji zdi čudno svetlo, na srce se ji navali neka posebna sladka teža, kri ji skoči v glavo, a pletenje ji pade iz rok. V nestanovitni svetlobi so se razvijale deklici živahne slike pred očmi.

(Dalje)

Napačna je misel-

če misli trgovec, ali društveni uradniki, da so izdatki za tiskovine nepotrebni izdatki.

Lepa tiskovina napravi vedno najlepši vtis na vsakogar. Lepa tiskovina z vašim imenom je najzgovornejša reklama za vas!

Naročite tiskovine od:

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road -:- -:- -:- Chicago, Illinois

COLUMBIA PLOŠČE

25000-F—Ribniška korajža, petje, duet
Kranjski piknik, petje, duet 75c
25001-F—Na ofceti
Juhu polka, harmonika 75c
25002-F—Juhu valček
Domžalska polka, harmonika 75c
25005-F—Kaj ne bila bi vesela
Sirotek, ženski duet 75c
25011-F—Pokšotiš
25014-F—Planinsko veselje
Čevljarska polka, kmetska banda 75c
25019-F—Stiglic, valček
Gorica, polka, slov. tercet 75c
25020-F—Stari kranjski valček
Štajerska, harmonika 75c
25027-F—Sobotni večer, valček
Nedelja, polka, harmonika in ksilofon 75c
25033-F—Gor čez Izaro
Oj tam za goro, moški kvartet 75c
25036-F—Slovenski valček
Radostna, polka, harmonika, kvartet 75c
25037-F—Stoji, stoji Ljubljanca
Sinoči je pela, slovenski kvartet, petje 75c
25039-F—Na poti v stari kraj, 1. in 2. del 75c
25040-F—Hojer valček
Pečlarska polka, instrument. trio 75c
25041-F—Veseli rudarji, koračnica
Sladki spomini, valček, Hojer trio 75c
25042-F—Daleč v gozdu, valček
Večerni valček, orkester 75c
25043-F—Polka štaparjev
Ti si moja, valček, Hojer trio 75c
Burja, koračnica, orkester 75c
25044-F—Coklarska koračnica
Triglavski valček, Hojer trio 75c
25045-F—Mazulinka
Ptičja ohcet, šotiš, Hojer trio 75c
25046-F—Ljubezen in pomlad
Slovensko dekle, petje, moški kvartet 75c
25047-F—En starček je živel
Sijaj solnčice, moški kvartet 75c
25049-F—Zadovoljni Kranjec
Prišla bo pomlad, moški kvartet 75c
25051—Vzajemnost, šotiš
Kukavica, valček, Columbia kvintet 75c
25052—Na Adriatskem bregu, valček
Na veseli svatbi, polka, harmonika duet 75c
25055—Vigred se povrne
Oj dober dob, moški kvartet 75c
25056—O mraku
Dolenjska, moški kvartet 75c
25057—Slovenec sem
Perice, moški kvartet 75c
25059—Jaka na St. Clairu, polka
Clevelandski valček, inštr. trio 75c
25060—Ziben širit za ples
Šuštar polka, harmonika 75c
25061—Žužemberk polka
Zadnji poljub, valček, harmonika duet 75c
25062—Povšter tanc
Ribenška polka, harmonika in kitare 75c
25063—Ančka pojd plesat, valček
Treplan za ples, harmonika in inštr. 75c
25064—Ribenška, I. del
Ribenška, II. del, moški kvartet 75c
25065—Samo še enkrat, valček
Ven pa not, polka, inštrumentalni trio 75c
25066—Kranjski spomini, valček
Luna valček, orkester 75c
25067—Fantje se zbirajo, moško petje,
Na planine, petje, zbor "Jadran" 75c
25068—Črne oči, valček
Carlota valček, orkester 75c
25069—Stari šotiš
Moja Micka, polka 75c
25070—Al' me boš kaj rada imela
Odpri mi dekle kamrico, trio s petjem 75c
25071—Regiment po cesti gre, s petjem
Sebelska koračnica, harmonika 75c
25072—Štajerska
Moj prijatelj, polka, moški kvartet 75c
25073—Zveličar se rodi
Zakaj svetlobe. Poje moški kvartet Jadran 75c
25074—Sokolska koračnica
Kje je moja, harmonika in kitare 75c
25075—Slovenske pesmi
V slovo, ženski duet in klavir 75c
25076—En let' in pol
Ljubca moja, ženski duet in klavir 75c
25078—Dunaj ostane Dunaj
Neverna Ančka, harmonika in kitare 75c
25079—Danici
Domače pesmi, ženski duet in klavir 75c
25080—Oberštajeriš
Slovenski poskočni šotiš, godba 75c
25081—Nemški valček
Černiška polka, godba 75c
25082—Bod' moja, bod' moja
Nebeška ženitev, Anton Shubel bariton 75c
25083—Čez Savco v vas hodiš
Sladki spomini, ženski duet in klavir 75c
25084—Nočni čuvaj
Pevec na note 75c

Manj, kakor TRI plošče ne razpošiljamo.

Naročilom priložite potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor 5 plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. — Pošiljamo tudi po C. O. D. (poštnem povzetju), za kar računamo za vsake 20c od pošiljatve. — Naročila blagovolite poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK RD.. CHICAGO, ILLINOIS

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Statistike in — kontrola

Dr. Frank Jirka je izdal za državo Illinois štatistiko o porodih in umrljivosti med prebivalstvom. Štatistika bo gotovo brezhibna, ker navaja pač le gola dejstva. Presenetljivo je nekako, da je porodov med "relifarji" primeroma veliko, manj presenetljivo pa je, da je tam tudi umrljivost velika. Razlogi za tako prikazen so na dlani. Zgodilo se je že na več krajih, da so uradniki pri relifu bolj ali manj odkrito propagirali med relifarji — porodno kontrolo. Stvar se zdi na zunaj enostavna. Nič porodov, potem ne more biti smrtnih slučajev. Enostavno, kaj ne. Relif se bo skrčil, davkov ne bo treba, vse bo kmalu OK, ako bodo zadovoljni tudi dobro plačani uradniki pri relifu, ko utegne tudi njim zmanjkati dela, če sploh na kaj takega mislijo.

Tudi naši slovenski ekonomisti rdeče barve so hudo s tako kontrolo pri relifarjih zadovoljni, in ker je vendar tudi nekaj ljudi, ki zmajajo z glavo pri — kontroli, se tudi naši rdeči ekonomisti hudo znašajo nad temi "hinavci," ki imajo menda "danes mogočno, grmečo besedo, da nahruljujejo te človekoljubne uradnike pri relifu z zločinci," kakor je taka roba razvidna vsaj iz "Prosvete."

Nikakor nočem govoriti o nobeni nedoslednosti, ako isti rdeči krogi vrlo zadovoljno poročajo o "veliki porasti prebivalstva v Rusiji," kjer imajo v to svrho celo posebno kampanjo. Razmere bodo v Rusiji pač take, pri nas so pa zopet take. Tu je point. Zopet pa je point, če razmere pri nas ne dovoljujejo nobene kampanje za porast prebivalstva, prav nasprotno, da imamo preveč ust, če je toraj pri nas — kontrola tisto sredstvo, ki naj bi vsaj omililo vse zlo mizernega relifa.

Vsaj meni se zdi, da mora pri relifnih uradnikih in pri kontroli prevladovati grda sebičnost, da bi nova usta ne potrebovala preveč, in pri zagovornikih kontrole bo šlo le za tega njih ljubčka, saj bi bilo tako fajn, ako bi vse kontroliralo in bi izginili vsi pomisleki zoper kontrolo, prebivalstvo naj pa magari izgine. Zagrmi se tupatam malo tudi na razmere, zakrivljene ali nezakrivljene, ampak v prvi vrsti je kontrolo pač kontrola, in če se zdi ta kontrola le malo opravičena, so kontrolerji na vrhunču.

Nož se porabi lahko za vrlo potrebno operacijo in življenje, nož se pa lahko zlorabi tudi za — umor, in za smrt, and that's the difference.

*

"Lučke."

"Prosveta" je prinesla poseben članek o — lučkah tam v Lemontu pri frančiškanih. Naj bo toraj nekaj o — lučkah, dasi ima članek naslov "Duhovna stran." Pravzaprav me lučke res čisto nič ne brigajo, dasi gori nekaj nekih lučk tudi tu, ampak te so pač le gorjanske in leadvilske. Hudo me pa dregne "Duhovna stran," ker to sega v moje lastno območje in je v resnici vse moje lastno območje. Kaj naj bo in bi bilo z menoj, ko sem pač — duhovnik, ako je "duhovna," kar je pač tudi — duhovniška stran, le čisto navadno in pri tem še hudo grdo raketirstvo najnižje vrste? Sicer sem pri ti duhovni in duhovniški strani že celih 40 let, ampak še bi bil čas za kako — pokoro, ali za kako spreobrnenje, saj sonce še lepo sije v naših planinah. He.he.te — lučke.

V roke je prišlo člankarju v "Prosveti" neko pismo iz Lemonta radi lučk, in prijela ga je sveta (?) jeza, da se jezi na — duhovno stran, in pri tem pada tudi po meni, dasi pada le po Lemontu.

Kaj bi se človek jezil, saj se že dosti hudo jezijo tam v Chicagu, ko imajo tudi še drugih jez na koše.

Menda je nekdo zapisal, da se vsa prerekanja med ljudmi lahko osredotočijo samole okoli nekaj glavnih vprašanj. Gotovo. Nisem nikakor merodajna osebnost, ampak zasebno sem prepričan, da se vse osredotočuje le okoli enega samega torišča: Za Boga, ali proti Bogu. To je moje osebno mnenje, prav nič merodajno.

Tudi člankar o "duhovni strani" ima le eno točko: materija. Materija je vse in vse je le materija. Tacol. Glede točke bi mu skoroda pritrdil ali prikimal, ampak pri pravilnosti te točke se pa vsaj za zdaj ne bom — spreobrnil, in Gospodin pomiluj — upam, da se menda ne bom, ako me Bog ne zapusti, pa zopet upam, da me ne bo.

Materija. Gotovo je hudo mnogo te materije. Zjutraj si moram skuhati malo kofeta, ker ta materija, želodec kruli, že čez par ur moram iti zopet k dobrim sosedom, da bo zopet nekaj za to — materijo, in na večer hoče ta materija imeti — polento in še celo zabeljeno in moram sam mešati in vaditi, da imam že vse prste ožgane. Materija. Righto.

Ali res samole — materija? No saj veste. Zjutraj moram potegniti za zvon, da vzbudim moje Leadvilčane, da jih opomnim na — mašo, nekaj prav uradne molitve mora biti, včasih me kličejo na spoved, navadno pridejo sem.. imamo cerkev, ki je stala nad 40.000, v nedeljah je treba dvakrat nekaj povedati, kar nima opravka z nobeno — materijo ali polento itd. itd., in vse to je — duhovna stran, in na to duhovno stran je člankar v "Prosveti" hudo jezen, da bi mu jeza lahko škodovala pri teh kumrnih časih.

Ampak, se mi zdi, da je pri — pointu še en vrlo važen — point. Člankar je hud na — duhovno stran, pa je mislil pri vsem le bolj na — duhovniško stran, saj je zapisal vse to v — Prosveto, in Prosveta je hudo za — prosveto in za kulturno delo in za pravico in za napredek in za omiko in za vedo in.. in vse to je — močno duhovna stran, na katero je člankar močno hud in za katero se člankar močno poteguje. Sam na sebe ne more biti jezen, in ker je hudo jezen, je jezen pač le na — lučke, toraj na vrlo — duhovniško stran.. in tu je zadela njegova jeza tudi mene. Tu bi bilo toraj treba — spreobrnenja, saj člankar ne more dosti jasno povedati, da je vse to grdo raketirstvo, in parazitstvo in da nobena žival kaj takega ne počenja, kar počenja tak parazitski človek. Hm?

Spreobrnenje? Sam Bog daj, da bi ga ne bilo. Materija je vse, vse je materija — tako se peni v hudi jezi.. počakaj malo, bortapisel.

—o—

Če bi na svetu ne bilo revnih, bi sonce ne grelo.

*

Dober glas se sliši daleč, slab pa še dalje.

*

Kdor krade jajca ukrade tudi kokoš.